Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. apríla 2012 *

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 1346/2000 — Článok 3 ods. 1 — Pojem žaloba, ktorá súvisí s konkurzným konaním a je s ním úzko spätá — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 1 ods. 1 a článok 1 ods. 2 písm. b) — Pojmy ‚občianske a obchodné veci' a ‚konkurz' — Žaloba podaná na základe postúpenia práva na odporovanie právnemu úkonu zo strany správcu konkurznej podstaty"

Vo veci C-213/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) z 27. apríla 2010 a doručený Súdnemu dvoru 4. mája 2010, ktorý súvisí s konaním:

F-Tex SIA

proti

Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma",

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: V. Trstenjak,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— F-Tex SIA, v zastúpení: M. Nosevič, advokatas,

— Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma", v zastúpení: R. Bukauskas, advokatas,

— litovská vláda, v zastúpení: D. Kriaučiūnas a L. Liubertaitė, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: M. Michelogiannaki, K. Georgiadis a D. Kalogiros, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: litovčina.

— Európska komisia, v zastúpení: A. Steiblytė a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191) a článku 1 ods. 2 písm. b) a článku 2 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou F-Tex SIA (ďalej len „F-Tex“) a spoločnosťou Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma“ (ďalej len „Jadecloud-Vilma“) vo veci vrátenia sumy vo výške 523 700,20 LTL spolu s úrokmi, ktorú spoločnosti Jadecloud-Vilma zaplatila spoločnosť Neo Personal Light Clothing GmbH (ďalej len „NPLC“), pričom táto posledná uvedená spoločnosť sa nachádzala v platobnej neschopnosti.

Právny rámec

Nariadenie č. 1346/2000

3 V súlade s odôvodnením 6 nariadenia č. 1346/2000 sa toto nariadenie obmedzuje na „ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté“.

4 Článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, ktorý upravuje medzinárodnú súdnu právomoc, stanovuje nasledujúce základné pravidlo právomoci:

„Právomoc na začatie konkurzných konaní majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.“

5 Článok 25 nariadenia č. 1346/2000, týkajúci sa uznávania a vymáhateľnosti iných súdnych rozhodnutí, stanovuje v odsekoch 1 a 2:

„1. Súdne rozhodnutia vynesené súdom, ktorého rozhodnutie o začatí konania sa uznáva v súlade s článkom 16 a ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania a súdom schválených vyrovnaní, sa budú taktiež uznávať bez ďalších formalít. Takéto súdne rozhodnutia sú vymáhateľné v súlade s článkami 31 až 51, s výnimkou článku 34 ods. 2 Bruselského dohovoru o súdnej právomoci a vymáhaní rozsudkov v občianskych a obchodných veciach v znení zmien a doplnkov dohovorov o pristúpení k tomuto dohovoru.

Prvý pododsek sa vzťahuje aj na súdne rozhodnutia priamo vyplývajúce z konkurzného konania a súdne rozhodnutia s ním úzko súvisiace, aj vtedy, ak ich vynesie iný súd.

...

2. Uznávanie a vymáhanie súdnych rozhodnutí iných, ako boli uvedené v odseku 1, sa riadi dohovorom uvedeným v odseku 1, ak sa tento dohovor v danom prípade uplatňuje.“

Nariadenie č. 44/2001

6 Nariadenie č. 44/2001 nahrádza vo vzťahoch medzi členskými štátmi Dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32, ďalej len „Bruselský dohovor“).

7 Podľa odôvodnenia 7 uvedeného nariadenia „nariadenie musí upraviť všetky hlavné občianske a obchodné veci popri ďalších presne vymedzených veciach“.

8 Článok 1 nariadenia č. 44/2001 definuje jeho pôsobnosť takto:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na:

...

b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadĺžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;

...“

9 Článok 2 ods. 1 uvedeného nariadenia upravuje nasledujúce základné pravidlo právomoci:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

10 Článok 60 ods. 1 tohto istého nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba alebo združenie fyzických alebo právnických osôb má bydlisko v mieste, kde má:

a) registrované sídlo alebo

b) ústredie riadenia alebo

c) hlavnú prevádzkareň.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

11 V období od februára do júna 2001 zaplatila spoločnosť NPLC, ktorá má sídlo v Nemecku a ktorá bola v tomto období v stave platobnej neschopnosti, sumu vo výške 523 700,20 LTL spoločnosti Jadecloud-Vilma, ktorá má sídlo v Litve.

12 Dňa 24. januára 2005 začal Landgericht Duisburg (Nemecko) proti spoločnosti NPLC konkurzné konanie. Podľa zistení vnútroštátneho súdu bola jedinou veriteľkou spoločnosť F-Tex so sídlom v Lotyšsku.

13 Dohodou z 28. augusta 2007 správca konkurznej podstaty určený v rámci konania začatého proti spoločnosti NPLC postúpil spoločnosti F-Tex všetky pohľadávky, ktoré mala spoločnosť NPLC voči tretím osobám, vrátane práva žiadať od spoločnosti Jadecloud-Vilma vrátenie sumy, ktorú táto spoločnosť získala v období od februára do júna 2001. Toto postúpenie bolo schválené bez toho, aby správca konkurznej podstaty poskytol akékoľvek záruky týkajúce sa obsahu pohľadávok, ich výšky či ich faktickej a právnej vymáhateľnosti. F-Tex nemala zákonnú povinnosť takto postúpené pohľadávky vymáhať. V prípade, že by sa tak rozhodla urobiť, bolo dohodnuté, že správcovi konkurznej podstaty zaplatí 33 % z vymoženej sumy.

14 Uznesením z 19. augusta 2009 Vilniaus apygardos teismas (Litva) zamietol žalobu podanú spoločnosťou F-Tex na určenie toho, aby bola spoločnosti Jadecloud-Vilma uložená povinnosť zaplatiť jej sumu vo výške 523 700,20 LTL spolu s úrokmi, ktoré táto posledná uvedená spoločnosť získala od spoločnosti NPLC. Vilniaus apygardos teismas zastával názor, že prejednanie žaloby patrí do právomoci nemeckých súdov, keďže konkurzné konanie proti spoločnosti NPLC sa začalo v Nemecku.

15 Dňa 5. novembra 2009 Lietuvos apeliacinis teismas (Litva) na základe odvolania podaného spoločnosťou F-Tex zmenil rozhodnutie Vilniaus apygardos teismas a vrátil mu vec na opätovné rozhodnutie. Lietuvos apeliacinis teismas zastával názor, že právomoc uvedená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 na prejednanie odporovacej žaloby nie je výlučná a že vzhľadom na okolnosti veci musí byť táto žaloba prejednaná v mieste sídla žalovanej.

16 Rozhodnutím z 25. novembra 2009 Landgericht Duisburg konštatoval, že žaloba, ktorú na tento súd podala spoločnosť F-Tex proti spoločnosti Jadecloud-Vilma, nepatrí do jeho právomoci najmä z dôvodu, že sídlo žalovanej sa nenachádza v Nemecku, pričom spoločnosti F-Tex oznámil, že jej žaloba bude pravdepodobne zamietnutá ako neprípustná. F-Tex túto žalobu vzala späť.

17 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, na ktorom podala spoločnosť Jadecloud-Vilma opravný prostriedok proti rozhodnutiu Lietuvos apeliacinis teismas z 5. novembra 2009, rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa vzhľadom na rozsudky Súdneho dvora [z 22. februára 1979] vo veciach Gourdain [(133/78, Zb. s. 733),] a [z 12. februára 2009, Seagon (C-339/07, Zb. s. I-767),] článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 a článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 vykladať tak, že:

a) vnútroštátny súd, na ktorom sa vedie konkurzné konanie, má výlučnú právomoc prejednať odporovaciu žalobu, ktorá priamo vyplýva z konkurzného konania alebo je s týmto konaním úzko spätá, a výnimky z tejto právomoci môžu byť založené iba na iných ustanoveniach nariadenia č. 1346/2000;

b) odporovacia žaloba jediného veriteľa podniku, proti ktorému sa začalo konkurzné konanie v jednom členskom štáte, ktorá

— bola podaná v inom členskom štáte,

— vyplýva z pohľadávky voči tretím osobám, ktorú mu postúpil správca konkurznej podstaty na základe odplatnej zmluvy, čím obmedzuje rozsah pohľadávok správcu konkurznej podstaty v prvom členskom štáte, a

— neohrozuje záujmy iných prípadných veriteľov,

sa má považovať za občiansku a obchodnú vec podľa článku 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001?

2. Má sa právo žalobcu na súdnu ochranu, ktoré je uznané Súdnym dvorom za všeobecnú zásadu práva Únie a zaručené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, chápať a vykladať tak, že:

   a) oba vnútroštátne súdy, ktoré majú právomoc prejednať odporovaciu žalobu (podľa jej súvislosti s konkurzným konaním) podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 alebo podľa článku 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, nemôžu odmietnuť právomoc;

   b) ak súd jedného členského štátu rozhodol o tom, že neprejedná odporovaciu žalobu pre nedostatok právomoci, súd iného členského štátu má v záujme zachovania práva žalobcu na súdnu ochranu právo z úradnej moci rozhodnúť, že má právomoc, bez ohľadu na to, že podľa ustanovení práva Únie týkajúcich sa určenia medzinárodnej právomoci tak nemôže rozhodnúť?“

O prejudiciálnych otázkach

O druhej časti prvej otázky

18 Podstatou druhej časti prvej otázky vnútroštátneho súdu, ktorú je potrebné preskúmať v prvom rade, je, či žaloba podaná proti tretej osobe veriteľom úpadcu, voči ktorému bolo začaté konkurzné konanie, konajúcim na základe postúpenia pohľadávky odsúhlaseného správcom konkurznej podstaty určeným v rámci tohto konania, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000, keďže priamo vyplýva z uvedeného konania a je s ním úzko spätá, alebo sa na ňu vzťahuje nariadenie č. 44/2001, keďže na uvedenú žalobu sa vzťahuje pojem občianske alebo obchodné veci.

Úvodné pripomienky

19 Na úvod je potrebné spresniť pôsobnosť nariadení č. 44/2001 a 1346/2000.

– Nariadenie č. 44/2001

20 Článok 1 prvý odsek Bruselského dohovoru, ktorý bol nahradený nariadením č. 44/2001, stanovuje, že tento dohovor sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych a obchodných veciach. V jeho článku 1 druhom odseku sa vylučujú niektoré špecifické veci, medzi nimi v bode 2 aj „konkurzy, vyrovnania a obdobné konania“ [*neoficiálny preklad*].

21 Tak Jenardova správa o dohovore z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 1), ako aj Schlosserova správa o dohovore z 9. októbra 1978 o pristúpení Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k uvedenému dohovoru, ako aj k protokolu o jeho výklade Súdnym dvorom (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 71) uvádzali, že veci, na ktoré sa vzťahuje táto výnimka, musia patriť do pôsobnosti iného dohovoru. V bode 53 Schlosserovej správy sa stanovuje, že pôsobnosť oboch dohovorov musí byť vymedzená takým spôsobom, aby sa pri kvalifikácii zabránilo akýmkoľvek právnym medzerám a pochybnostiam.

22 V už citovanom rozsudku Gourdain vydanom v súvislosti s Bruselským dohovorom Súdny dvor vymedzil rozsah predmetného vylúčenia. V bode 4 uvedeného rozsudku uviedol, že na to, aby boli rozhodnutia súvisiace s konkurzom vylúčené z pôsobnosti Bruselského dohovoru, je potrebné, aby vyplývali priamo z konkurzu a úzko súviseli s likvidáciou alebo so súdnym vyrovnaním.

23 V rozsudku z 2. júla 2009, SCT Industri (C-111/08, Zb. s. I-5655), vydanom po nadobudnutí účinnosti nariadenia č. 44/2001, Súdny dvor rozhodol, že v rozsahu, v akom toto nariadenie nahradilo Bruselský dohovor, výklad tohto dohovoru platí aj pre uvedené nariadenie, pokiaľ je možné predmetné ustanovenia považovať za ekvivalentné, čo je prípad článku 1 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia a článku 1 druhého odseku bodu 2 Bruselského dohovoru, ktoré majú zhodné znenie. Súdny dvor prevzal kritérium, podľa ktorého žaloba je spojená s konkurzným konaním, keď vyplýva priamo z konkurzu a úzko súvisí s likvidáciou alebo so súdnym vyrovnaním, pričom spresnil, že intenzita existujúceho spojenia medzi žalobou a konkurzným konaním, je práve to, čo je v zmysle judikatúry v už citovanom rozsudku Gourdain rozhodujúce pre rozhodnutie o uplatnení uvedenej výnimky (pozri v tomto zmysle rozsudok SCT Industri, už citovaný, body 22 až 25).

– Nariadenie č. 1346/2000

24 Nariadenie č. 1346/2000 preberá v rovnakom znení ustanovenia dohovoru týkajúceho sa konkurzných konaní a otvoreného na podpis členských štátov v Bruseli 23. novembra 1995.

25 Ako uviedol vnútroštátny súd, v už citovanom rozsudku Seagon Súdny dvor skúmal kritériá, na základe ktorých je možné určiť, či je žaloba zahrnutá do pôsobnosti článku 3 ods. 1 tohto nariadenia.

26 V bode 20 uvedeného rozsudku Súdny dvor zdôraznil, že práve kritérium vyvodené z vyššie uvedeného rozsudku Gourdain používa odôvodnenie 6 nariadenia č. 1346/2000 na definovanie cieľa uvedeného nariadenia. Podľa tohto odôvodnenia sa totiž predmetné nariadenie obmedzuje na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté.

27 Súdny dvor z tohto vyvodil, že vzhľadom na tento úmysel zákonodarcu a na potrebný účinok uvedeného nariadenia sa má článok 3 ods. 1 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že súdom členského štátu príslušným na začatie konkurzného konania priznáva taktiež medzinárodnú právomoc rozhodovať o žalobách, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté (rozsudok Seagon, už citovaný, bod 21).

28 Je potrebné dodať, že toto dvojité kritérium sa používa aj v článku 25 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 1346/2000, ktorý upravuje uznávanie a vymáhateľnosť rozhodnutí, ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania. Na základe druhého pododseku tohto odseku 1 sa prvý pododsek vzťahuje aj na rozhodnutia, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania, a rozhodnutia s ním úzko späté aj vtedy, ak ich prijme iný súd. Podľa odseku 2 uvedeného článku 25 sa iné rozhodnutia, ako sú tie, ktoré sú upravené v odseku 1, riadia nariadením č. 44/2001, ak sa toto nariadenie uplatňuje.

– O vzťahu medzi nariadeniami č. 1346/2000 a 44/2001

29 Zo všetkých predchádzajúcich úvah v prvom rade vyplýva, že článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 vylučuje z pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré sa má v súlade so svojím odôvodnením 7 použiť na všetky občianske a obchodné veci popri ďalších presne vymedzených veciach, len žaloby, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s ním úzko späté. Z tých istých úvah v druhom rade vyplýva, že len žaloby, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s ním úzko späté, patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000.

30 Na účely odpovede na druhú časť prvej otázky je teda potrebné preukázať, či žaloba vo veci samej musí byť na základe skutočností, ktoré predložil vnútroštátny súd, považovaná za žalobu spĺňajúcu toto dvojité kritérium.

O vzťahoch medzi žalobou vo veci samej na jednej strane a platobnou neschopnosťou úpadcu a konkurzným konaním na druhej strane

31 Žaloba vo veci samej má za cieľ uložiť žalovanej spoločnosti vrátenie súm, ktoré získala od úpadcu predtým, než bolo proti nemu začaté konkurzné konanie. Žalobkyňa opiera svoju žalobu o postúpenie pohľadávky, ktoré bolo odsúhlasené správcom konkurznej podstaty určeným v rámci uvedeného konania. Predmetom tohto postúpenia bolo právo na odporovanie právnemu úkonu, ktoré nemecký zákon upravujúci konkurzné konania priznáva správcovi konkurznej podstaty vo vzťahu k právnym úkonom, ktoré boli vykonané pred začatím konkurzného konania a ktoré majú pre veriteľov zúčastnených na uvedenom konaní nepriaznivé následky.

32 Zo spisu vyplýva, že odporovaciu žalobu upravenú v nemeckom práve v § 129 a nasl. zákona o konkurzných konaniach môže podať len správca konkurznej podstaty výlučne na účely ochrany záujmov veriteľov. Podľa nemeckej vlády však môže byť právo na odporovanie právnemu úkonu postúpené za predpokladu, že za toto postúpenie bolo veriteľom poskytnuté protiplnenie, ktoré je považované za rovnocenné.

33 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor v kontexte konania, v ktorom žalobca konajúci ako správca konkurznej podstaty požadoval odporovacou žalobou, ktorá sa zakladá na platobnej neschopnosti úpadcu, vrátenie sumy zaplatenej úpadcom, rozhodol, že táto žaloba spadá do článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 (pozri v tomto zmysle rozsudok Seagon, už citovaný, bod 28).

34 Okrem toho, pokiaľ ide o uznanie rozhodnutia o neplatnosti postúpenia odsúhlaseného správcom konkurznej podstaty určeným v rámci konkurzného konania, z dôvodu, že tento správca nemal právomoc nakladať s postúpeným majetkom, Súdny dvor v už citovanom rozsudku SCT Industri rozhodol, že táto otázka spadá pod pojem konkurz v zmysle článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 (pozri v tomto zmysle rozsudok SCT Industri, už citovaný, bod 33).

35 Prejednávaný spor vo veci samej sa však odlišuje od situácií, v ktorých boli vydané tieto rozsudky.

36 Na rozdiel od žalobcu vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Seagon, totiž žalobca v spore vo veci samej nekoná ako správca konkurznej podstaty, teda ako orgán v konkurznom konaní, ale ako postupník práva.

37 Okrem toho na rozdiel od veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok SCT Industri, tento spor vo veci samej sa netýka platnosti postúpenia odsúhlaseného správcom konkurznej podstaty a jeho oprávnenie postúpiť svoje právo na odporovanie právnemu úkonu sa nespochybňuje.

38 Treba teda posúdiť, či vzhľadom na osobitosti tejto žaloby podanej žalobcom v konaní vo veci samej má táto žaloba priamy vzťah s platobnou neschopnosťou úpadcu a je úzko spätá s konkurzným konaním.

39 Vo svojich pripomienkach predložených Súdnemu dvoru spoločnosť Jadecloud-Vilma a Európska komisia tvrdia, že pôvod a obsah žaloby, ktorú podal postupník, sa v podstate zhoduje s pôvodom a obsahom odporovacej žaloby, ktorú mal v úmysle podať správca konkurznej podstaty.

40 Zaiste, nedá sa poprieť, že právo, o ktoré žalobkyňa v konaní vo veci samej opiera svoju žalobu, má vzťah s platobnou neschopnosťou úpadcu, pretože jeho pôvod vychádza z práva na odporovanie právnemu úkonu priznaného správcovi konkurznej podstaty vnútroštátnym zákonom upravujúcim konkurzné konanie. Vyvstáva však otázka, či sa v prípade nadobudnutého práva zachováva priamy vzťah s platobnou neschopnosťou úpadcu, len čo sa dostalo do moci postupníka.

41 Táto otázka však môže ostať otvorená, ak je zjavné, že využitie nadobudnutého práva zo strany postupníka nie je nijako úzko späté s konkurzným konaním.

42 Je však potrebné konštatovať, že ako uvádza spoločnosť F-Tex, ako aj litovská a nemecká vláda, výkon práva, ktoré nadobudol postupník, podlieha iným pravidlám, než sú pravidlá uplatniteľné v rámci konkurzného konania.

43 Po prvé na rozdiel od správcu konkurznej podstaty, ktorý je v zásade povinný konať v záujme veriteľov, má postupník voľnosť pri rozhodovaní, či využije právo k pohľadávke, ktoré nadobudol. Ako konštatoval vnútroštátny súd, spoločnosť F-Tex nemala zákonnú povinnosť postúpenú pohľadávku vymáhať.

44 Po druhé, ak sa postupník rozhodne využiť svoje právo k pohľadávke, koná vo vlastnom záujme a pre svoj osobný prospech. Podobne ako právo k pohľadávke, ktoré predstavuje základ jeho žaloby, výsledok žaloby, ktorý zamýšľa, patrí do jeho osobnej moci. Následky jeho žaloby sa teda odlišujú od následkov odporovacej žaloby podanej správcom konkurznej podstaty, ktorej cieľom je zvýšenie aktív podniku, ktorý je predmetom konkurzného konania (rozsudok Seagon, už citovaný, bod 17).

45 Okolnosť, že v konaní vo veci samej malo plnenie odsúhlasené spoločnosťou F-Tex ako protiplnenie za postúpenie práva na odporovanie právnemu úkonu zo strany správcu konkurznej podstaty formu povinnosti zaplatiť percentuálny podiel z výťažku postúpenej pohľadávky, nemení túto analýzu, keďže ide iba o obyčajný spôsob platby. Takéto zmluvné ustanovenie patrí do autonómie zmluvných strán, pretože nie je sporné, že správca konkurznej podstaty a postupník mali voľnosť pri výbere protiplnenia zaplateného postupníkom vo forme paušálnej sumy alebo percentuálneho podielu z prípadne opätovne získaných súm.

46 Okrem toho v nemeckom práve, ktoré je v konaní vo veci samej právom uplatniteľným na konkurzné konanie, nemá skončenie tohto konania nijaký vplyv na využitie práva na odporovanie právnemu úkonu zo strany postupníka, ktoré tento postupník nadobudol. Podľa nemeckej vlády môže postupník toto právo využiť po skončení konkurzného konania.

47 Vzhľadom na charakteristiky, ktoré má žaloba v konaní vo veci samej, teda táto žaloba nie je úzko spätá s konkurzným konaním.

48 Bez toho, aby bolo potrebné vyjadrovať sa k existencii prípadného priameho vzťahu medzi touto žalobou a platobnou neschopnosťou úpadcu, je potrebné konštatovať, že uvedená žaloba nepatrí do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 a vzhľadom na to sa na ňu nevzťahuje pojem konkurz v zmysle článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001.

49 V dôsledku toho je potrebné na druhú časť prvej otázky odpovedať tak, že článok 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že na žalobu podanú proti tretej osobe žalobcom konajúcim na základe postúpenia pohľadávky odsúhlaseného správcom konkurznej podstaty určeným v rámci konkurzného konania, ktorej predmetom je právo na odporovanie právnemu úkonu, ktoré má tento správca konkurznej podstaty na základe vnútroštátneho zákona uplatniteľného na toto konanie, sa vzťahuje pojem občianske a obchodné veci v zmysle tohto ustanovenia.

O prvej časti prvej otázky

50 Podstatou prvej časti prvej otázky vnútroštátneho súdu je, či pôsobnosť priznaná nariadením č. 1346/2000 súdom členského štátu, v ktorom sa začalo konkurzné konanie, ako ju vykladá Súdny dvor, na účely rozhodovania o žalobách vyplývajúcich z tohto konania a úzko spätých s takýmto konaním je výlučnou pôsobnosťou.

51 Vzhľadom na odpoveď na druhú časť prvej otázky nie je potrebné odpovedať na prvú časť tejto otázky.

O druhej otázke

52 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či právo na súdnu ochranu zaručené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie zakazuje vnútroštátnym súdom členského štátu, na ktorých bola podaná žaloba, na ktorej prejednanie by nemali právomoc v zmysle článku 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, odmietnuť svoju právomoc, ak vnútroštátne súdy iného členského štátu už vyhlásili, že nemajú právomoc v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000.

53 Táto otázka je v rámci sporu vo veci samej relevantná len v prípade, ak by litovské súdy nemohli svoju právomoc založiť na ustanovení práva Únie.

54 Keďže však z odpovede na prvú otázku vyplýva, že spor vo veci samej patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, právomoc litovských súdov je určená na základe článku 2 ods. 1 a článku 60 ods. 1 uvedeného nariadenia ako súdov členského štátu, na ktorého území má žalovaná spoločnosť sídlo.

55 Z toho vyplýva, že nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O trovách

56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že na žalobu podanú proti tretej osobe žalobcom konajúcim na základe postúpenia pohľadávky odsúhlaseného správcom konkurznej podstaty určeným v rámci konkurzného konania, ktorej predmetom je právo na odporovanie právnemu úkonu, ktoré má tento správca konkurznej podstaty na základe vnútroštátneho zákona uplatniteľného na toto konanie, sa vzťahuje pojem občianske a obchodné veci v zmysle tohto ustanovenia.

Podpisy